

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., — pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Ravnopravnost našega jezika na železnicah.

Važni in tolikrat imenovani člen 19. osnovnih zakonov avstrijskih, zagotavlja vsem jezikom v naši državi živčih narodov, popolno ravnopravnost ali enakopravnost v šoli, v uradu in v javnem življenju. Torej je tudi naš slovenski jezik, ta poglobitveni znak in predstavitelj naše narodnosti, ravnopraven drugim jezikom v Avstriji. Tako se glasi zakon. Kako pa je v resnici, ali, kakor pravimo: v praktičnem življenju — to vemo že zdavnaj, da nas in jezik naš prezirajo, kjer in kolikor le morejo. Le v neprestanem boju s pritožbami, z interpelacijami v državnem zboru, s privatnimi rekurzi pridobivamo si veljave in ravnopravnosti. Ta sveti boj za sveto pravico seveda še ni končan in tudi ne sme prenehati, dokler si v resnici ne priborimo vseh tistih pravic, ki so zajamčene v zakonu.

Danes hočemo opomniti čitatelje „Domovine“ posebno na železnice, po katerih je naš jezik po krivici grdo preziran in sramotno zastavljan. Samo na Kranjskem uživa slovenščina na državni kakor na južni železnici še nekoliko pravice. Tod so imena postajam napisana vsaj na drugem mestu tudi v našem jeziku, čeprav bi morala biti slovenska imena na prvem mestu. Tiskovine se dobivajo slovenske, uradniki znajo slovensko in konduktjerji kličejo imena postaj na Kranjskem navadno tudi v našem jeziku. Kako pa je po drugod po Slovenskem: po Štajerskem, Primorskem in po Koroškem? Vsak, ki se je že vozil po teh izvenkranjskih slovenskih pokrajinah, vé, da je tod naš jezik hudo preziran in da o kaki ravnopravnosti ni ne duha

ne sluha. Na železnicah po slovenskem Štajerji pač uradniki skoro povsod govoré ali razumejo naš jezik. Slovenskih imen na postajah pa boš zastoj iskal. Od Trbovelj do Spielfelda, od Spielfelda do Radgone, od Maribora do Dolnjega Dravberga, od Poličan do Konjic in pa od Celja do Velenja — vse nemško! Tujec, ki sodi našo slovensko Štajersko po napisih na postajah, mora misliti, da se vozi po Nemškem! Konduktjerji izklicavajo imena postajam samo po nemško; slovenske tiskovine na postajah so le bele vrane. Ali ni to sramotno za nas? In oziraj se po naših kolodvorih, koliko najdeš slovenskih „razglasov“? Oziraj se v vagonu po stenah. Tu čitaš pač: „Kundmachung“ — „Estratto“ — „Notice“ (angleško!) in po vrhu še tatarsko-madžarski „Kivonat“ (izvleček)! Na oknu pa bereš poleg: „Nicht hinausbeugen!“ tudi zopet madžarski: „Ki nem hajolni!“ Kje pa je, slovenski državljani moj, kaj v tvojem maternem jeziku napisanega? Nikjer! In vender je tvoj jezik po postavi ravnopraven. V resnici pa je Slovenec na železnici preziran tujec v svoji lastni slovenski domovini. Ali mora to tako biti? Ali ostane to zmerom tako? Ali nismo mi sami tudi nekoliko krivi, da nas na železnicah prezirajo? Roko na srce! Mi smo sami veliko veliko krivi, da smo po železnicah še tako prezirani. Manjka nam samo zavesti, nekoliko pravega narodnega ponosa; manjka nam — „jekla“, manjka nam čisto (Bogu bodi potoženo!) značajnosti, da bi mogli vspešno imponirati sosedu. Koliko jih je med nami, ki se štejejo radi za domoljube, ki pa na postajah v svoji domovini prosijo voznjnih listkov v tujem, ne v slovenskem jeziku...

Pred kakimi 10 leti se je že bila začela živahna agitacija za ravnopravnost naše sloven-

ščine pri železnicah, kolikor jih je po slovenski zemlji. Rodoljubi so agitirali za slovenske napise na postajah, za izklicavanje postaj v slovenskem jeziku itd. Pa kmalu je cela agitacija pala v vodo...

Mi pa menimo danes, da se mora taka agitacija za ravnopravnost našega jezika na železnicah po slovenskem ozemlju znova začeti. Zdaj, ko imamo v Avstriji posebno železniško ministerstvo, pojde morda lažje. Naši gospodje poslanci morajo našo zadevo sprožiti v državnem zboru. Gospodje poslanci pa bodo tem lažje zastopali naše zahteve na Dunaji, ako bodo vedeli, da se opirajo na zavedno občinstvo, ako bodo vedeli, da so njihovi volilci v tej stvari enih mislij. Ja slovensko občinstvo pripraviti za agitacijo za ravnopravnost našega jezika pri železnicah — to je namen pričujočega članka.

Kako naj bi se začela taka agitacija? Za prvi korak nasvetujemo danes nastopno. Rekli smo že in znano je nam vsem, da n. pr. konduktjerji razun na Kranjskem, povsod drugod po Slovenskem izklicavajo postaje in naznanjajo čas, kako dolgo stoji vlak, samo v nemškem (oziroma v laškem) jeziku. Marsikateremu rodoljubi pa je še gotovo neznan, da so dolžni konduktjerji v Avstriji po posebnih tiskanih železniških pravilih postaje imenovati v vseh v deželi navadnih jezikih.

V rokah imam knjigo „Instruction für die Manipulation beim Transportdienst“. V tej knjigi čitam v členu (artikelnu) 7. in v 1. odstavku tako-le:

„Sobald ein angekommener Personenzug in der Station vollkommen stille steht, haben die Conducteurs sowol den

poslane liste. Vse kar grof B. piše o tedanjem ritmojstru grofu Zichy (reci Ziči) je po večem in v glavnih potezah resnično. Le posamezne malenkosti, ki so pa skoraj brez pomena, so nekoliko drugače.

Ko se je dne 4. junija 1859 zvečer grom poslednjih topov polegel, podal se je grof Gyulay s svojim glavnim taborom za selišče Robeko, vprašaje me: „kaj pa sedaj?“

„Dalje bojevati,“ odgovoril sem jaz, tedaj polkovnik generalnega štaba in desna roka Gyulayeva. „Karponcago in Robeko še imamo, Magenta je za nas brez pomena, kajti umikali se ne bomo, če bo treba, preko Milana proti Padu, temveč preko Binaska, ki leži v ravni smeri na Pad. Grofu Gyulayu je bil moj nasvet všeč in jaz sem takoj tedanjemu stotniku v generalnemu štabu Müllerju narekoval splošna navodila o nadaljevanju boja, z opazko, da podrobnosti sledé. V splošnih razpoložbah nisem več zahteval, kakor da kor na desnem krilu, kjer je zapovedoval podmaršal Clam-Gallas, do skrajnosti brani Korbetto in njeno okolico, kar je bilo prav lahko.

Ordonančni častnik ritmojster grof Zichy vsedel se je na konja in hitel z razpoložbami na desno krilo k grofu Clam-Gallasu. Med tem

LISTEK.

Vse pride na dan.

Možje, ki so dandanes od 57 do 65, recimo do 70 let stari in so svoje dni cesarsko suknjo nosili in komis jedli, marsikaj vedó o naši slavni armadi in njenih neslavnih generalih, ako malo peščico odštejemo, s katero nas ljubi Bog vsako stoletje enkrat oblagodari. Ko sem bil še doma in krave pasel, pripovedovali so mi dostikrat stari oče, ki so bili svoje dni francoski vojak pod Radetzkyjem, (ki je bil tedaj šele stotnik, ko si je Napoleon naše kraje podvrget), mnogo o krvavih bojih, ki smo jih zlasti Slovenci kot avstrijski vojaki imeli v letih 1848, 1849 in 1859 na Laškem. Zlasti kedar je govorica nanesla na krvavo bitko — za nas žalega spomina — pri Magenti dne 4. junija 1859. leta, nevoljni so iztrkali pepel iz pipice in z glavo zmajevaje tožili: „Kaj pomaga, ker je povsod „lumparija“, kamorkoli se ozreš. Na Laškem pri Magenti nas je Gyulay (izgovori Žulaj) Francozom naravnost prodal“. „Kako bi bilo to mogoče?“ vprašal sem radoveden, dobrega mi deda, „saj ljudi pri nas vendar nihče ne kupuje?“ „Kaj ti veš?“ Odgovoré stari oče. „Francoz — Napoleon

III. se mu pravi, bojeval se je z nami za Sardinca Viktorja Emanuela, da bi našemu cesarju laške dežele Lombardijo z glavnim mestom Milano in Benečansko, dve veliki kraljevini odtrgal, za kateri smo mi vže toliko davka plačali in naši fantje toliko krvi prelili. Kajti ti dve laški kraljevini pod našim cesarjem stali ste nas svoje dni več, nego ste bili vredni. Francoz je bil bogat, Lah oziroma Sardinca ali tudi kakor so mu nekteri rekli „Pijemontezar“ revež in zato šla sta skupaj čez nas. Napoleon se je tedaj zmenil z našim vojskovodjem Žulajem, da se mu ta umakne in mu je obljubil za to silno veliko denarja in grajšin in Žulaj je šel in mu je naše fante res prodal! Tako stari oče in naši fantje, vračajoči se tedaj iz laške vojske domu, popevali so vojaško pesem, ktere vsaka kitica se je skončavala: Žuláj, Žuláj — pa zakáj?! Ta presneti „Žuláj, Žuláj — pa zakáj?!“ zvenči mi še dandanes po ušesih, razvozlat sem si ga pa še le sinoči (dne 8. t. m.) prebravši zasebno pismo nedavno umrlega generala topništva, nam vsem le predobro znanega in nikdar dosti obžalovanega graškega kornega poveljnika Kuhna z dne 23. januarja 1893, ki ga je lastno-ročno pisal prijatelju, pojasnevajoč mu tisto osodopolno bitko pri Magenti dne 4. junija 1896. Kuhn piše: „Ljubi prijatelj! Presrečna zahvala za

Stationsnamen als auch die Dauer des Aufenthaltes laut und deutlich in den üblichen Landessprachen dreimal auszurufen“.

Po slovensko se to pravi:

„Čim prispe kak osebni vlak na postajo in tam popolnoma obstoji, dolžni so kondukterji imeti postaje kakor tudi čas, kako dolgo se mudi vlak, trikrat glasno in razločno v jezikih v deželi navadnih izklicati“.

Ta važni ukaz je bil gotovo še marsikomu neznan in zato smo ga tukaj objavili, da bodo vedeli rojaki, da je pravzaprav železniška uprava s svojimi pravili sama na naši strani, ako se potegujemo za ravnopravnost našega jezika pri kondukterjih imenovati postaje v jezikih, ki so v kaki deželi navadni. No, da je naš jezik n. pr. na Dolnjem Štajerskem od Spielfelda proti jugu ter od Radgone do Spodnjega Dravberga ter po savinjski in šaleški dolini v deželi Štajerski pač navaden jezik, to morajo tudi gospodje pri železnici dobro vedeti.

Prosimo rodoljube, naj si natanko prepišejo gori navedeno določbo prepisano iz knjige: „Instruction für die Manipulation beim Transportdienst Art. 7“.

Na vsaki postaji leži v načelnikovi pisarni pritožna knjiga za popotnike. Toto knjigo naj zavedni rodoljubi zahtevajo, kadar se pripeljejo na postajo, mirno, dostojno in uljudno. V knjigo naj vsak zapiše gori navedeni ukaz na kondukterje in naj dostavi vprašanje, kako je to, da se razen na Kranjskem nikjer po Slovenskem ta ukaz ne izvršuje? Nasloviti je treba pritožbo na „obratno ravnateljstvo c. kr. privileg. južne železnice na Dunaji“.

Dostavek: Dobro bi bilo, ko bi še kak drug slovenski časnik ponatisnil gori imenovano določbo zastran izklicavanja postajnih imen. Šaleščan.

Deželnozborske volitve in naši Nemci.

Nedavno je priobčil celjski nemški listič članek, v katerem se bavi z bodočimi deželnozborskimi volitvami. Nemškemu celjskemu lističu več ne ugajajo sedanji štajerski nemški deželni poslanci. Vsi so premalo nemški, premalo odločni proti nam Slovencem. Deželni zbor se ni dovolj po robu postavil vladi zastran dvojezične celjske gimnazije, dasi mi ne vemo, kaj bi bil mogel še storiti. Nadalje tudi celjskemu lističu ne ugaja, da prošnje „Südmarke“ v deželnem zboru v Gradcu niso imele nobenega vspeha.

Ta celjski nemški listič modruje, da naj bi se volili v deželni zbor samo možje, ki se vjemajo

z načeli „Südmarke“. To je vsekako pomenljivo in vredno, da se zapomni. „Südmarka“ ima namen Slovence izriniti iz njih sedanjih posestev in na njih naseliti Nemce. Naši Nemci bi torej radi, da bi dežela prevzela ta vzvišeni posel „Südmarke“, radi bi torej z deželnimi novci, katere donajamo tudi mi Slovenci, tirali naše kmete z njih domov. Vprašati se moramo, če je mogoč mir v deželi, ako imajo naši nasprotniki take naklepe.

Nam Slovencem radi očitajo, da motimo narodni mir, a vendar mi še nikdar nismo zahtevali, da bi Nemce kar iztirali iz naših pokrajin. Mi smo vedno pripravljeni z njimi živeti v miru, tudi jim ne odrekamo nobenih pravic; seveda njim na ljubo se pa svojim pravicam na lastni zemlji odrekli ne bomo.

Ko bi v Gradcu v deželnem zboru popolnoma zavladal duh, kakoršnega si žele naši celjski Nemci, bi to le Slovence bolj odtujilo Gradcu in prej ali slej bi prišlo do razdelitve Štajerske. Že sedaj nas vse nič kaj ne vleče v Gradec, prej v središče Slovenije belo Ljubljano. Če bi štajerski deželni zbor začel pospeševati načela „Südmarke“, bodo tudi višji krogi morali priti do prepričanja, da Slovenci in Nemci ne morejo skupno biti v jedni deželi, da korist države zahteva, da se politično ločijo. Celjski Nemci naj pa pomislijo, če bi bilo zanje ugodnejše, da pripadajo popolnoma slovenski pokrajini. Seveda Slovenci bi jim ne krtili pravic, kakor jih oni nam, a gospodovati bi pa tako ne mogli, kakor sedaj. Celjsko nemštvo bi kmalu usahnilo, da nima več podpore v uradnikih in pa v zvezi z gorenje-štajerskimi Nemci.

Seveda uresničile se ne bodo želje dolenje-štajerskih nemškutarjev in Nemcev. Prepričani smo, da na Gorenjem Štajerskem že še ni tako izmrlo čuvstvo pravičnosti, da bi mogli voliti take moše v deželni zastop. Sicer pa, ko bi se to tudi zgodilo, da bi zaseli deželnozborske stole možje, kakoršne si nemški Celjani žele, se Slovenci še nimamo ničesa bati. V Gradcu nimajo o vsem odločevati. Zadeli bi na višjih mestih ob upor. Nikakor bi se ne pustilo tako brezvestno uporabljanje deželnega denarja.

Slovenci štajerski smo pa tudi toliko gospodarski utrjeni, da bi nas kar tako ne pognali Nemci, kakor si morda domišljajo. Če si Bismarcku se 100,000,000 mark ni posrečilo zatreti Poljakov v Poznanju, se tudi štajerski Nemci zastonj trudijo, da bi nas ugonobili, ko nimajo niti sence toliko denarjev na razpolago.

Taka pisava ne vzbuja pri nas strahu, in reči moramo, da nas tako odkritosrčno priznanje svojih namenov le veseli. Sedaj vemo, da na kako spravo z našimi južnoštajerskimi Nemci ni misliti, temveč tukaj je borba neizogibna, ako nečemo se dati kar uničiti.

Brezozirnost Nemcev, ki se kaže v omejenih pisavi, pa nam mora biti za nauk, da ne

bodemo imeli ozirov proti Nemcem ondu, kjer imamo mi pravice. Koliko mi Slovenci priznavašmo nemškemu uradnikom pri nas, dasi ne znajo jezika prebivalstva, s katerim jim je poslovati.

Tako izzivanje slovenskega prebivalstva utegne za Nemce roditi le slab sad. Nakopati si morajo sovraštvo vseh nenemških narodnostij. Tisti časi so minuli, ko so Nemci samovoljno gospodarili v Avstriji. Druge narodnosti so se začele zavedati svojih pravic in se ne dajo več tlačiti. V vsakem oziru se bodo jeli braniti Nemcev. Da se nemška slava že bliža svojemu koncu, pač najbolje dokazuje to, da morajo Nemci dopuščati, da so trije Poljaki in jeden češki veleposestnik ministri. Pred dvajsetimi leti bi kaj takega ne bilo mogoče, dandanes se pa Nemci niti ne upajo resno upirati sedanji viadi. Nemški gospodi v Celji se pač čudno zdi, da se svet tako suče, a njega teka ne bodo ustavili. K večjemu ostali bodo za starokopitneže in nazadnjake, ako se bodo držali le svojih zastarelih nazorov.

Slovenci, ki bivate v štajerskih mestih, si pa tudi dobro zapomnite, kake namene imajo naši nemški someščani oziroma njih politični voditelji. Pripravite se, in dajte jim pri volitvah primeren odgovor. Vaša dolžnost je, da do zadnjega pridete na volišča in pokažete, da nočete za poslanca moža, ki odobruje namene „Südmarke“.

Če vsi pridete na volišče pa boste zmagali. Vedite, da tukaj gre za vašo čast in za vašo korist, pokažite, da nečete biti podlaga tujčevi peti.

Ob postelji umirajočega.

Ni smrtna postelja, le postelja umirajočega je, ob kateri stojimo, kajti telo, ki notri leži, ne bode popolnoma umrlo. Odpadlo mu bode pač mnogo udov, nekaj za vedno, nekaj morda le za nekaj let, da si odpočijejo in pridobe novih moči za nadaljevanje borbe, nekaj bode pa temu telesu vzrastlo tudi novih udov, ki bodo vse telo nekako prerodili in prenovili, kar mu je jako potrebno, kajti silno je že oslabele v dolgi dobi šestih let, odkar je stopilo v javnost. Postaralo se je to telo, ki se mu pravi državni zbor in vže se mu tresejo posamični udje, kakor smo to navajeni opazovati pri slabotnih starih in starih ženicah. Kakor vsakemu drugemu tuzemskemu bitju, potekla je tudi njemu že skoraj doba, da se umakne svojemu nasledniku, ki se bo porodil iz novih državnozborskih volitev. Te volitve bodo pa letos popolnoma drugačne, kakor pa smo jih bili dosedaj navajeni. Nov rod, nova vrsta ljudi, ki dosedaj niso imeli volilne pravice, ker niso plačevali nobenega direktnega davka, stopil bode ob novih volitvah prvič na volišče, kjer bo oddal tudi svoje glasove.

smo se pomaknili zopet nekoliko dalje. Grof Gyulay in spremstvo njegovo nastavili so se čez noč v vasi Abiategrasso, ne da bi bil jaz pod eno streho z Gyulajem nastanovljen, temveč utaknili so me prav na nasprotni konec vasi, kar najbolj daleč mogoče od njega.

V stanovanje dospel, vrgel sem se oblečen na posteljo, vzel zemljevid v roke in jel narokati nadrobne dispozicije za jutraj, za bodočo bitvo. Na nogi sem imel velik tur, ki mi je prizadeval velike bolečine in pa mrzlica me je nekoliko stresavala. Ravno sem dovršil razpoložbo za konjiško divizijo Mensdorff, kar stopi zopet ritmojster grof Zichy v sobo in mi izroči sporočilo kornega poveljnika iz desnega krila, podmaršala grofa Clam-Gallasa. Silno me je bilo razkačilo, da se podmaršal ni brigal za naše ukaze, temveč po svoji glavi ravnal. Nemudoma naročil sem svojemu tovarišu polkovniku Pošaherju, da naj hiti k Gyulayu in naj ga skuša pregovoriti, da naj vse ostane pri tem, kakor smo zvečer določili. Naznanila in objave podmaršala Clam-Gallasa z desnega krila nimajo čisto nobene važnosti in so popolnoma brez pomena.

Ritmojster grof Zichy in polkovnik Pošaher našla sta Gyulaya v trdnem spanju.

Zbudivši ga, mu objavita za kaj se gre. Kakor si je Pošaher tudi na vso moč prizadeval, da bi armadnega poveljnika Gyulaya pregovoril, da naj vse tako ostane, kakor smo vkrenili, je bilo vse bob ob steno. Objave Clam-Gallasa, o katerih bomo takoj govorili, so mu menda tolikanj važne, da se jim ni upal ustavljati in tako je bilo v tisti osodni noči za nas zapečaten, da se moramo umakniti.

Kako bi se dandanes zgodovina na teh listih vse drugače brala, kakor se, če bi se v tisti osodepolni noči ne bili umaknili! Napoleonu bi se ne bilo nikdar posrečilo reko Tičin prekoračiti.

Srčno vas pozdravlja Vaš

Kuhn,

general topništva.

Tako Kuhn, ki je bil tedaj priča in desna roka Gyulayeva. Obrnimo se sedaj k izjavam podmaršala in kornega zapovednika na desnem krilu grofa Clam-Gallasa, ki jih je izdal ob 12. uri po noči, prejemši Kuhnove zgoraj navedene „dispozicije ob 9. uri zvečer“. Ritmojster Zichy povrnil se je z njimi v glavni tabor ob 2. uri ponoči. Clam-Gallas je pisal: „Ravnokar izročil mi je ritmojster grof Zichy splošne dispozicije za jutri. Nujno potrebno čutim izjaviti se, da

mi je popolnoma nemogoče izvršiti jih, kajti videli bi nam armado popolnoma. Vse naše čete so tako razbite, da bi niti jedne kompanije, kajti še le celega batalijona skupaj ne spravili. Več dni nam bo treba, da se zberemo. Čete vseh korov so med saboj pomešane in po vaseh raztresene. Edini lek armado rešiti, zdi se mi, bi bil, če bi se kar moč hitro in kolikor moč daleč umaknili. Vsled tega in ob takih okoliščinah mi je popolnoma nemogoče poslana povelja izpolniti in se bom jutri na vse zgodaj dalje umikal proti Binasku. Vže sem po možnosti vse pripravil za to, in mi nikakor ni mogoče, še kaj spremeniti. Prosim toraj najpokorneje kar mogoče nujno dana povelja v tem smislu predručiti.“

Tako so se toraj glasile protizjave grofa Clam-Gallasa, ki so vcepile Gyulayu toliko premislekov, da se je res dal preslepiti i je zavkal splošno umikanje od reke Tečina do reke Mincio, namesto, da bi se bil možko postavil za Kuhnove navodila, na podlagi katerih bi Avstriji ne bilo treba Lombardije Francozom prepustiti, iz katerih rok jo je kasneje Sardinec v oblast dobil. Grof Gyulay ni imel tiste bistroumnosti, da bi bil spoznal pretiravanja v Clamovih sporočilih. Korn poveljnik opisoval je poveljniku armade položaj čet za to tako, da bi na ta način pokril in opravičil lastne krivde, ker je brez

Ta pravica pripoznala se mu je letos dne 7. maja v zbornici poslancev z 234 glasovi proti 19.

Ogromna večina! Badeniju se je posrečilo izvesti, kar je svoje dni že Taaffe zasnoval in kar so dalje poskušali tkati njegovi nasledniki Windisch-Graetz in drugovi, če tudi se je odtrgala vsakemu nit, kedor se je vsedel za tkalni stroj, „volilna preosnova“ imenovan. Le Badenij je bil tolikanj spreten tkalec, da je zasnovano tudi dobro dovršil, da si tudi novi volilci, ki bodo volili v peti volilni kuriji ali „splošni“ kuriji, niso popolnoma zadovoljni. Tudi mnogo poslancev, ki niso z njo prav nič zadovoljni, dobro vedo, da smo se letos poslednjič videli, dobro vedo, da se bo sedaj treba umakniti mlajšim, ognjevitejšim možem. Da bodo pa te mlajše moči pravi možje, pametni možje, in ne kaki prevratni rudečkarji, za te morajo pa volilci in v prvi vrsti njihovi voditelji sami skrbeti. Veliko agentov plazilo se bode okoli, ki bodo prigovarjali nove volilce, da bi dali svoje glasove rudečkarjem, ki hočejo ves dandanes obstoječi red postaviti na robe, češ, še le potem bode bolje postalo na svetu, kedar pridemo mi na krmilo in vse premoženje bogatinov razdelimo na enake dele med nemaniče; kedar potem odpravimo zakon iz človeške družbe in vpeljemo prosto ljubezen na svetu, kajti ni je večje verige za svobodnega brezverca, kakor današnji zakonski jarem, če je po katoliškem obredu sklenjen; kedar vas prepričamo, da je ni večje neumnosti od one, hoditi v cerkev k službi božji, ker mi socialisti vže zdavnej dobro vemo, da Boga ni in da je vse sama gola laž in sieparstvo, kar se vam ondi govori; še le tedaj obrne se vam na bolje, kvasijo bodo taki agentje, kedar se nam posreči odpraviti vojaštvo in orožnike, da bodo rokovnjači zopet jeli prosto dihati, kajti izmrli ti ljudje še vedno niso, le na dan si ne upajo, ker se jim orožniška bodala preveč svetijo, da se jim blišči pred njimi; tako in enako bodo tudi obetali, da tedaj ne bo nobenega davka več treba plačevati, nobenega fanta več na vojsko pošiljati, nobenemu več treba iti sedet, ker sodnikov tudi ne bo treba.

Dragi volilec! Kedar ti pride tak čevčar pred oči, primi ga za rame, zasuči ga kakor hitro moreš, na polovico okoli, da ti pokaže hrbet, dvigni podkovan kvedrovino, v kateri tiči tvoja noga in suni, kolikor moreš! Čim dalje bo odtel, tem preje ga bodeš zgubil izpred oči! Pač pa pazno poslušaj svet znanih ljudi, ktere vže zdavnej poznaš, in voli, kakor ti bodo le ti svetovali.

Dva in sedemdeset poslancem več prišlo bode v novi državni zbor, kakor ga jih je pretekli teden v soboto zapustilo. To bode kvas, ki bode prenovil ves državni zbor. Dosedanje stranke in klubi se bodo skoraj da večinoma ali porušili ali pa razsuli in na njihovem mestu nastalo

bode mlado, krepko, duhovito življenje. Staro pojema in novo vže klije, če tudi še ne za vsako oko vidljivo, pod širokim perjem Badenijeve volilne reforme. Kaj bode iz teh žic? Kedo bi to vže danes vedel? Nekdaj tako mogočna in vsej državi zapovedujoča „združena levica“ postala je podobna potaplajoči se ladiji, ktero podgane vže zapuščajo. Drug za drugim naznanjajo ji njeni udje, da pod to ali pod ono pretvezo stopijo iz njene srede. Združena levica se je svoje dni hudo pregrešila zlasti nad slovanskimi rodovi in sedaj se ji samej vtepa, da se Bogu usmili. Prvi obrnil ji je hrbet Suess, drugi Wrabetz in za tema dvema še več manjših ptičev, ki so bili v tem klubu več ali manj le za štafažo. Da bi si zopet kvišku opomogla, sklenila je združena levica sklicati takozvani „Parteitag“, toda menimo, da bo prej ko ne tudi ta korak zastoj; združena levica je stara „devica“, ktereje bode jako težko dobiti še ženin. Skoraj da ji ne bo drugega ostalo, kakor parlamentarna smrt.

Prav na kraju groba stoji tudi klub, v katerem je bilo do sedaj mnogo slovenskih poslancev pod vodstvom grofa Hohenwarta, o katerem zaslužnem možu se po časnikih sploh trdi, da se misli parlamentarnemu življenju popolnoma umakniti. Če se to zgodi, postal bi Hohenwartov klub nemogoč, ker ni drugega, da bi stranke združili tako, in bode torej prej ko ne ob odstopu grofa Hohenwarta tudi na veke zatisnil svoje trudne oči.

Tudi poljski klub ni na tako trdnih nogah, kakor bi človek to mislil, če tudi se ne da tajiti, da je ondi disciplina strožja nego povsod drugod. Ako se kak Poljak predrzne in na svojo roko glasuje, ga imajo takoj pri fraku in potisnejo pod kap. Prav ta strogost odtujila mu je mnogo galiških poslancev, kateri bi bili šli sicer ob le nekaj večji popustljivosti z njim skozi trn in strn. Tako se pa dostikrat zgodi, da pri jako važnih glasovanjih vsi tisti odidejo venkaj, ki nečejo slepo dreti za klubovim vodstvom. Je vže tako na svetu, da kedor si prijatelj sam ne išče, jih ob času potrebe tudi nima ne.

Oziraj se toraj na levo ali desno, naprej ali nazaj, povsod ni videti drugega, kakor znamenja umirajočega, znamenja razpadajočega, znamenja razsipajočega se! Vse stranke, večinoma vse klube stresa neka smrtonosna mrzlina, ktera bo marsikoga položila v palamentarni grob med politično mrtve, marsikoga pa tudi prenovila v mlado življenje, v novo plodonosno delovanje na postavodajnem polju.

Čenjene gg. naročnike, katerim smo danes pridljali nakaznice, prosimo prav uljudno, da spolnijo svojo dolžnost in pošljejo naročnino. Posebno se še obračamo do onih, ki za letos še niso nič plačali, da vendar to storé,

povelja zapustil ugodna stališča. Vsi trije kori, katerim so ukazovali grof Clam-Gallas, knez Eduard Lichtenstein in knez Edmund Schwarzenberg, umaknili so se deloma kar na svojo roko vže toliko nazaj, da nobenemu iz med vseh treh ni bilo več mogoče v teku jedne in sicer edino te noči zopet zasesti prejšnja mesta, kjer bi bilo zjutraj boj zopet nadaljevati. Da so tedaj trije najvišjemu avstrijskemu plemstvu pripadajoči korni poveljniki delali na svojo roko, je bilo med častniki v armadi sploh znano, le Gyulay tega menda ni vedel. Res je sicer, da je imelo na naši strani po bitvi pri Magenti mnogo polkov jako občutljive zgube in bi se drugo jutro nikakor ne mogli več v poštev jemati; prav tako se pa tudi ne da tajiti, da je bila večina naše armade še popolnoma trdna in bi se ji bilo dne 5. junija temveč nadjati zmage, ker sta Francoz in Sardinec dne 4. junija tudi velikanske zgube imela in so bile tudi ondi kakor pri nas pozamične divizije med saboj pomešane.

Iz nasprotnikovih tedanjih sporočil se razvidi, da se dne 4. junija zvečer po dokončani bitvi niti Napoleonu niti Viktorju Emanuelu oziroma njihovim vojskovodjem še sanjalo ni, da bi tisti dan zmagali, temveč je bilo v francoskem glavnem taboru vse pripravljeno drugi dan za odboj, ako bi bila naša vojska zopet napadla

ker list stane ogromne svote in smo na naročnino navezani. Cena listu je taka, da jo lahko vsakdo utrpi in mi se tudi trudimo, da podajamo vedno pošteno in razno snov, ter ostanemo vedno na površji. Slovenskim listom tako ne cvetó rožice in če še naročniki zanemarjajo svoje obveznosti, potem ni čuda, če je vsako leto le primankljaj. Zahvaljujemo se pa tudi vsim onim, ki nam gredo na roko in nas podpirajo bodisi z dopisi ali noticami ali pa nam pripomorejo do naročnikov. Vsim srčna hvala!

Uredništvo in upravnštvo „Domovine“.

Celjske novice.

(Oznaniło.) Učenci, kateri želé začetkom novega šolskega leta na novo vstopiti v prvi razred c. kr. nižje gimnazije z nemško-slovenskim učnim jezikom v Celji naj se oglašé, spremljani od svojih starišev ali njih zastopnikov dne 14. julija ali dne 16. septembra t. l. predpoludne ob 8. uri v ravnateljstvu pisarni (Nova ulica hišna št. 9). Prineso naj seboj 1) rojstveni list v dokaz, da so vže dovršili 10. leto ali je bodo vsaj dopolnili v koledarskem letu 1896. in 2) bodisi v ta namen posebno ali navadno obiskovalno spričevalo ljudske šole. Vsprejemna skušnja se bode delala dne 15. julija ali dne 16. septembra in se prične obakrat točno ob dveh popoludne. Vsprejemne skušnje se v enem in istem letu ponavljati ne more. V Celji dne 15. junija 1896. Ravnateljstvo c. kr. nižje gimnazij v Celji.

(Vabilo) k zborovanju podpornega društva c. kr. nižje gimnazije v Celji dne 1. julija t. l. Prosijo se vsi častiti društveniki, da se udeležé zborovanja. Določiti se mora svota, ki se porabi za tvorjenje matice.

(„Rinka“.) Ustanovni zbor zadruga „Rinka“ v Celji, katera ima namen sezidati v Logarjevi dolini v Solčavskih planinah hotel, bo v soboto dne 20. t. m. popoludne ob 4. uri v prostorih celjske čitalnice. Pri tem zboru sprejela se bodo pravila, sklenila zadruga pogodba, sprejemali pristopi zadružnikov in volilo načelstvo. Prijatelji tega velevažnega podjetja se vabijo k obilni udeležbi.

(Slovenske učenke), katere so č. šolske sestre celjske, nedavno peljale na običajni izlet in jim napravile s pomočjo drugih prijateljev mladine vesel dan pod milim nebom v zeleni prirodi, opisujejo zdaj nemški, Slovencem sovražni časopisi kot „demonstrante“, kakor da bi bile kazale s slovenskim petjem, ko so se vračale v Celje z izleta, kakšno sovraštvo proti Nemcem. Tega pa nemški listi nič ne omenjajo, da nosijo nemški dijaki v Celji prav demonstrativno sivčke ali modrice (Kornblumen) v gumbnih luknjicah svojih suknj. Znano je, da je ta cvetica bila ljubljenska nemškega cesarja Vilhelma I.

zakrivilo so zgubo leta 1859, če tudi je v vojaških krogih splošno znano, da se zmaga nikdar ni laglje napravila, kakor je to storil vojskovodja Gyulay leta 1859. in to le zaradi tega, ker mu Kuhn ni bil zadosti po volji, to pa zaradi tega ne, da po domače povemo: ker mu je bil „prekunshten!“

Naš stari oče so pa le prav imeli, da je Gyulay leta 1859. na Laškem svojo armado Francozom prodal. Da, prodal jo je, če tudi ne za gole rumene zlate, vendarle pa vsled svoje mrznje do Kuhna in iz tiste izvirajoče malomarnosti in kratkovidnosti; prodal jo je, ker se ni zadosti brigal in se ni hotel dati osobno prepričati o resničnosti sporočil svojih podmaršalov, kateri so delali, kar se jim je poljubilo, ne da bi se bili za vojskovodjo in njegovega generalnega štaba načelnika Kuhna kaj več brigali, nego za lanski sneg. S tem si je Gyulay nakopal na glavo silno odgovornost in sicer tako, da ga celo preprosti narod dan na dan na odgovor kliče: „Gyulay, Gyulay — pa zakaj!“

sovražne čete. Tembolje sta se čudila in spogledovala nasprotnika naša, ko sta si dne 5. junija spanec iz oči zmela in so jima ordonance vže donasala sporočila, da so Avstrijci popustili svoja stališča, da jih celo v Robeki in Korbetti ni več videti. Še le sedaj zablistalo se je obema tema „junakoma“, da sta včeraj zmagala, ne da bi sama o tem kaj vedela!

Ko bi se bil tisti osodepolni večer armadni poveljnik vojskovodja Gyulay oziral na dispozicije svojega generalnega štabnega načelnika, polkovnika Kuhna, bralo bi se dandanes v povestnici o bitvi leta 1859. na Laškem vse drugače; tudi zemljevid srednje Evrope imel bi dandanes gledé našega cesarstva vse druge meje, kakor jih ima. Pa tudi mala Prusija bi se sedem let kasneje ne bila predrznila leta 1866. nam vojsko kar iz trte zviti. Kako je moralo vse to na Kuhna vplivati, ko je videl deloma vže drugo jutro, deloma čez sedem let nasledke kratkovidnosti Gyulayove, je laglje občutiti nego popisati.

Nepokorščina podmaršalov in potomcev iz najvišjih plemenitaških krogov po jedni in kratko vidnost ter neodločljivost in tista jeklenost, ki jo mora vsak vojskovodja vedno pri rokah imeti, — Gyulay je pa prav nič ni imel, — po drugi strani

katerega vojska je Avstriji pripravila pogubne bitke leta 1866. Sivčke nositi na prsih se pravi očitno izkazovati čut in čast tujemu vladarju in z ozirom na dobo, v kateri so se Nemci v Avstriji poprijeli sivčkov kot znamenja svojega mišljenja, je noša sivčkov proslava nemškega cesarja čez našega presvetlega cesarja. To vse Nemci vejo, pa izgovarjajo se jalovo in puhlo, da je nemški cesar našemu prijatelju; kaj pa prav za prav pomeni sivček v sukenjski luknjici, dobro vemo vsi. In vendar so trpeli pri zadnji procesiji na sv. Rešnjega Telesa dan celo profesorji celjske gimnazije sivčke na prsih dijakov, lepe vrtnice pa so jim bile na poti. Dan na dan moramo v Celji gledati nemške šolarje in celo mlade c. kr. uradnike s sivčki. To je demonstracija nemška gospoda, to je pokazovanje protiavstrijskega mišljenja. Takega pa pri Slovencih ni, ne pri mladih, ne pri starih! Sebe glejte torej, Nemci v Celji!

(Slavnost celjskega pevskega društva), ktera se je vršila v nedeljo 14. t. m. na vrtu gostilne „pri kroni“ uspela je povoljno. Akoravno je gotovo ustrašilo vreme, ktero je ves popoldne kazalo slabo, se je vendar vže koj ob šestih, ko se je nebo izjasnilo, napolnil prostorni vrt. Z velikim veseljem opazili smo lepo število gostov iz Vojnika, Št. Jurja, Laškega in Šmarja, tudi vsi celjski slovenski krogi bili so mnogobrojno zastopani. Vse točke vsporeda izvršile so se dobro. Posebno velik je bil uspeh naših „akrobatov“ kteri so s svojimi težavnimi in elegantno izvršenimi vajami pokazali, da se lahko merijo z najboljšimi telovadci, kakoršne vidimo pri javnih predstavah. Tudi pevske točke izvršile so se prav dobro, škoda je le, da pevski zbor ni močnejši. Pevski nastopi na prostem imajo le tedaj poln uspeh, ako je zbor zelo močan, kedar je pa akustika slaba, kakor na vrtilih sploh, zlasti ako ni pokritega odra, se vsak količjak slabše zbor še slabše čuje. Res škoda je, da društvu ne pristopijo kot izvršujoči člani stareji pevci, katerih imamo tu v Celji še jako mnogo, ako bi sodelovali tudi oni, bi bili nastopi pevskega zbora mnogo popolnejši. Od moških zborov ugajala je najbolj krasna „Naša zvezda“, ktera se je pela tudi najbolj točno, in kjer se je kot solist posebno odlikoval g. dr. Tominšek. Od mešanih zborov ugajal je občinstvu posebno drugi „Usmev“, kterege je zložil društveni pevovodja g. Brvar in kteri se je moral ponavljati. Mnogo večji bi bil vspeh mešanih zborov, ako bi bili pri istih sodeloval ves moški zbor ne pa samo oktet, ker se visoki ženski glasovi mnogo močnejše slišijo, ter preveč zakrijejo moške glasove ako niso posebno močni. Tamburalo se je precizno, tu so naše tamburašice in tamburaši pokazali, da res lepo napredujejo. Akustika na vrtu tudi za tamburaški zbor ni bila posebno ugodna, vendar se je slišalo tamburanje še mnogo bolje, nego bi bil človek pričakoval. Sploh se je občinstvo prav dobro zabavalo, ter želimo, da kmalu eno ali drugo naših društev priredi zopet tu v Celji kako večjo vrtno veselico, kajti take veselice gotovo mnogo pripomorejo za razvitek narodne zavesti v najširših krogih celjskega prebivalstva. „Celjskemu pevskega društvu“ pa želimo, naj krepko napreduje na začetki poti do čedalje večjih uspehov.

(Jour-fixe „Celjskega Sokola“) bode v soboto dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni „pri kroni“. Reditelja sta mu gg. Jošt in Mago. lič. Kakor čujemo iznenadila nas bodeta z obilnimi šaljivimi, kratkočasnimi in tudi podučljivimi točkami. Zato vabimo vse brate „Sokole“ ter prijatelje sokolstva na ta zabavni večer, da se ga udeleže v kar najobilnejšem številu. Pred „jour-fixom“ in sicer ob polu 8. uri zvečer korakanje na vrtu okoliške šole. Odbor.

(Porotne obravnave v Celji.) Dne 1. junija t. l. bil je zatožen Fran Poznič iz Ptuj. Kot dacear osleparil je svoto 260 gld. 49 kr. Obtoženi obstoji vse in porotniki so ga spoznali krivega, sodišče pa ga obsodi na leto dni težke ječe. — Pri drugi obravnavi stal je Martin Kopše iz Kalobja kot zatoženec. Obdolžen bil je uboja. Priče so dokazale resničnost djanja in Martin Kopše je bil obsojen na pet let težke ječe. — Dne 2. junija t. l. zagovarjal se je pred porotniki Fran Kolar iz Lave pri Celji. Zatoženi bil je zadnji

čas pismonoša za okolico in je pri tem poslu poveril 112 gld. Zatoženemu se djanje dokaže in sodišče ga obsodi na šest mesev težke ječe. — Ta dan zagovarjati se je imel tudi posestnik in občinski tajnik Martin Virbnik iz Deržminja. Zatožen je bil da je 128 gld. 56 kr. nepravilno porabil. Dokazal pa je popolno nedolžnost in porotniki so ga oprostili vsake krivde. — Dne 3. junija t. l. bila je zadnja obravnava. Zatožen je bil Martin Arnuž radi uboja. Priče so dokazale, da zatoženi ni imel slabega namena in da je le po nesreči ustrelil Franca Žitnika, ko je padel. Porotniki se tudi niso mogli prepričati o krivdi in Martin Arnuž je bil oproščen.

(Porotniki za četrto zasedanje v Celji) so sledeči: Feliks Schmidl, posestnik v Mariboru; Ignac Schober, oskrbnik v Podčetrtku; Anton Kafel, zidarski mojster v Vozenici; Anton Grundner, veleposestnik v Polčanah; Janez Starkl ml., mesar v Sevnici; Josip Mayer, veleposestnik v Plačah; Andrej Mohorič, gostilničar v Makolah; Josip Jug, veleposestnik v Rušah; Tomaž Kramberger, veleposestnik v Gradiški; Janez Scharner, veleposestnik v Šoštanj; Ferdinand Kunri, veleposestnik v Št. Petru; Janez Aldrian, veleposestnik v Gorenjem; Kazimir Bratkovič, c. kr. notar v Rogatcu; Jurij Zager, trgovec v Peklu; Bernard Jentl, poslovođa v Mariboru; Janez Grath, veleposestnik v Framu; Peter Rückl, veleposestnik v Št. Lenartu; Alojzij Manting, trgovec v Ormožu; Josip Balon, veleposestnik v Novivsi; Salvinus Grögl, gostilničar v Rotmarju; Ivan Vošnjak, veleposestnik v Šoštanj; Franc Wella, veleposestnik v Zitcah; Alojzij Welebil, veleposestnik v Malečju; Vincenc Novak, gostilničar v Št. Lovrencu na kor. žel.; Josip Berlisg, trgovec v Rogatcu; Josip Pečnik, veleposestnik v Gornji Sušji; Janez Pungaršek, trgovec v Slovenjem Gradcu; Josip Curhalek, veleposestnik v Zitcah; Ignacij Supanič, veleposestnik v Vajgenu; Franc Rojnik, veleposestnik v Spodnjih Gorčah; Filip Streicher, veleposestnik v Hudemkotu; Jurij Dobnik, mesar v Muti; Janez Rogina, veleposestnik v Gornjem Podgorji; Anton Mravlak, gostilničar v Vozenici; Jurij Pschunder, veleposestnik v Gornji Radočni. Namestniki porotnikov: Franc Petovar, gostilničar v Celji; Rudolf Senica, pekovski mojster v Žalcu; Franc Praunseis, veleposestnik v Št. Jurji na juž. žel.; Anton Simonišek, posestnik v Celji; Anton Gregl, krojaški mojster v Celji; Janez Zadnik, kleparski mojster v Žalcu; Franc Kartin, trgovec v Št. Jurji na juž. žel.; Anton Eichberger, ključarniški mojster v Celji; Karol Jošt, gostilničar v Vojniku.

Spodnje-štajerske novice.

(V Grižah pri Žalcu) treščilo je v sredo jutraj ob sedmi uri pri posestniku Šaleju p. d. Bežin-u v hruško, koji je nekaj skorje odkrutila. Komaj 10 korakov oddaljen je visok, s slamo krit kozolec, kateremu pa strela ni povzročila nikakošne škode.

(V Št. Jurji ob juž. železnici) umrl je dne 17. t. m. ž. g. Fran Brglez, duhovnik v pokopju. Pogreb je bil dne 18. t. m. Naj počiva v miru!

(V Vojniku) ima nemška šola le blizo 20 domačih učencev; vsi drugi so iz okolice, namreč iz slovenske okolice. Ali je bila ta šola tudi potrebna?

(Slovenska Bistrica.) Dne 15. t. m. pripečila se je na naši postaji grozna nesreča. Zvečer vozili so se vojaki rezervisti primorskega pešpolka 97 tod skozi. Na postaji pride vlak v tako bližino z nekim drugim tovornim vlakom, da se je slednji oplazil v onega z vojaki. Nakrat nastal je strašen krik in klicanje na pomoč. Prihitevi uradniki in drugi videli so strašen prizor. Petim vojakom, ki so moleli noge iz vagonov, zmečkalo in zdrobilo je popolnoma kosti. Dva sta bila takoj mrtva, jeden je umrl v Mariboru in druga dva tudi ne okrevata. Poleg tega je 20 oseb še lahko ranjenih in 15 voz poškodovanih.

(Iz toplice.) Letos se toplice le počasi napolnjujejo, ker je bilo vreme do zdaj preveč deževno. Največ gostov ima sveda krasna Slatina, in manj mična Dobrna, kjer se pa še največ slovenski govori, dočim se na Slatini in v Radencih pri Radgoni-slovenščina čisto prezira. V sled-

njem kraji se je otvorila letos mična kapelica, ki je bila pred kratkim blagoslovljena.

(Iz Žič.) Kakor se čuje, bi se imela v Žičah postaviti nova šola. Ker se pa Žičani temu protivijo, se bo bojda tamošnja šola opustila, otroci pa se vsolajo v Loče in v Tepanje. Ali bode to za Žiče častno?

(Požar.) V noči od 13.—14. junija se je pri Turnšek-u v Nazarjih pri Mozirji vnel ogenj. Zgorelo je skladišče, v katerem je bilo mnogo žita in drugega blaga. Škoda je prav znatna. Gasilni društvi iz Mozirja in Rečice bili sta hitro na mestu in posrečilo se njima je, ogenj omejiti, kajti je bila tudi že velika in prostorna hiša v veliki nevarnosti. Kako se je ogenj vnel, se sedaj še ne ve.

(V Lučah) je nagle smrti umrl tamošnji učitelj in šolski voditelj Simon Volc. Pogreb je bil dne 12. t. m. in se ga je udeležilo mnogo učiteljev, ki so mu zapeli nagrobnico. Naj v miru počiva!

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) darovali so Hrastčanje mesto venca na krsto Matiju Medvedu 15 gld. in sicer Ferdo Roš in Franc Peklar po 3 gld.; Ivan Meke, Franc Majcen, Anton Fischer in Anton Šebat po 2 gld.; Alojzij Podmenik in Anton Bauerheim po 1 krono.

(Sedemkratni odmev v Solčavskih planinah.) Naše Savinjske planine kažejo premnogo prirodnih krasot, katere so tudi razni pisatelji in turisti opisali. V spisih, ki smo jih mi brali o teh planinah pa nismo nikjer našli omembe sedemkratnega jeka v teh gorah. Morebiti ta znamenitost ni znana širšim krogom. Pripoveduje nam o tem gosp. notar Baš v Celji, da je dne 7. septembra 1888 hodil od Plesnika, pri katerem je prenočil, memo Logarja, Podbrežnika, Ložekarja, — to ime, ki ima za korenino slovenski „log“, pišejo Nemci na Koroškem „Lau-segger“ — in Pastirka in prišel tako na „Pastirkovo planino“ ali „Trate“. Ta planina je zapisana v specialni karti za „Pastirkov vrh“. Notar Baš se je tam ozrl nazaj proti Rinki in občudujoč veličastni planinski svet krepko zaukal. In njegov uk je od kraja v bližini trikrat, čez nekaj trenutkov pa v daljavi še štirikrat odmeval. Gosp. Baš in njegova družba so potem še večkrat, predno so prekoračili vrh in prestopili na Koroško, poskušali ta sedemkratni jek. Mi zapisujemo to opazovanje s priporočbo turistom, naj izkusijo ta sedemkratni jek, „Slovensko planinsko društvo“ pa bode gotovo označilo s primernim napisom, ta kraj ako bi se to še ne bilo zgodilo.

(Vabilo) na obletnico, ktero praznuje prostovoljno gasilno društvo za Trgovišče in okolico velikonedeljsko, v nedeljo 28. junija 1896 v Trgovišču. Vspored: 1. Vaja gasilcev. 2. Tombola. 3. Petje in prosta zabava. Pri obletnici svira ormoška godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina prosta. Za obilni obisk in vsestransko podporo prosi načelstvo.

(„Slovensko pevsko društvo v Ptuj.“) Da se osigura umetniški uspeh letošnjega velikega pevskega koncerta na dan „Velike maše“ v Brežicah, sklenil je odbor „Slov. pevskega društva v Ptuj“ po nasvetu priznanega veščaka, najeti spretnega kapelnika za pevske skušnje, skupno pevsko skušnjo in koncert sam ter je določil za zdaj Ljubljano, Brežice, Celje in Ptuj, kjer se bodo vršile prve dni meseca avgusta 1896. leta skupne pevske skušnje posameznih pevske skupin v navedenih okrajih. Pri določitvi dneva in ure za pevske skušnje v Celju in Brežicah se hoče odbor kolikor mogoče na dotične krajevne razmere in druge ugodnosti, ki bi prijale prizadetim čestitim pevkam in pevcom, blagovoljno ozirati, zato želi, da se častiti pevci in pevke med seboj dogovore ter se mu kmalu in pravočasno glede dneva in ure skupnih pevske skušnje od poklicane strani iz Celja in Brežic najprilicnejše nasvetuje in predlaga. Čestitim gospodom poverjenikom in nekaterim občeznanim rodoljubom in prijateljem našega pevskega društva poslali smo „poziv“ z nabiralno polo. Prosimo jih uljudno, naj se blagovolijo potruditi in skrbeti za to, da pridobe društvu za tekoče leto 1896. med slovenskim občinstvom svojega okraja mnogo društvenikov; pri nabiranju društvenine ne bodite preveč tesnocočni in strogi: vsakdo naj žrtvuje, kolikor more, kdor ima ve-

liko, daj veliko, če imaš pa malo, daj tudi malo iz dobrega srca. „Množina tudi nekaj zaleže, če ne teče pa kaplja“. Tudi mali prostovoljni doneski (§ 23. društvenih pravil) se z rodoljubno hvaležnostjo sprejemajo. Nabiralne pole z denarjem vred je najdalje do 5. avgusta 1896. leta odboru v Ptuj vpsolati. Čestite pevke in pevce, ki se hočejo koncerta udeležiti pa še nimajo not, uljudno opozarjamo, da jim še z notami lahko postrežemo. Odbor „Slovenskega pevskega društva v Ptuj“.

(Srečna šola) je ljutomerska privatna enorazredna realka. Občina je dolžna skrbeti jej za učilno sobo, kar tudi stori. Ob enem jej pa ponuja slovenski krajni šolski svet lepo sobo svoje slovenske šole in nemški šolski svet jo vabi v enako lepo sobo svoje nemške (Schulvereinove) šole; slednja ima za svoje velike prostore le en sam razred s premalo učencev. Zato jej je dolgčas.

(Šolarski tamburaški zbor) je ustanovil g. učitelj Čeh v Ljutomeru. Pri njem sodelujejo učitelji, učiteljice in nekateri učenci ter učenke ljutomerske slovenske šole.

(Vabilo) k veselici, katero priredi „Kmečko brašno društvo“ v proslavo svetih bratov Cirila in Metoda dne 5. julija t. l. v Jarenini. Začetek točno ob 5. uri zvečer. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Petje. 3. Slavnostni govor preč. gospoda dekana Jožefa Fleka. 4. Deklamacija. 5. Gledališka igra: „Kateri bo?“ (igrajo domači diletantje). Med posameznimi točkami svira godba. Vstopnina za osebo 10 kr. Odbor.

(Vabilo) na izlet v Judendorf, katerega priredi hrv.-slov. pevsko društvo „Sloga“ v Gradcu, dne 20. junija 1896. Izletniki se skupno odpelejo ob 1. uri popoldne iz južnega kolodvora. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Staro geslo.) Slovenci se še vedno premalo ravna po geslu „Svoji k svojim“. Vsak Slovenec ve, da so društva „Deutscher Schulverein“ in „Südmark“ nam sovražna in jako nevarna društva, ki delajo na to, da naš rod izgine iz površja, da slovenski živelj skopni mej Nemci! In od kod dobivajo ta društva, posebno „Südmark“ hrano? A ne ravno od Slovencev, tudi od zavednih Slovencev. Marsikomu bo se ta trditev zdela neresnična, ali celo smešna. Seveda zavedni Slovenci ne podpirajo teh društev posredno; a podpirajo jih neposredno. Blago kupujejo pri nemških trgovcih, zahajajo v nemške krčme itd., in ti nemški trgovci in krčmarji so seveda udje že gorej navedenih društev, in tudi od Slovencev zasluženi denar darujejo tistim društvom, ki ravno hočejo Slovence ugonobiti. Tako toraj Slovenci sami podpirajo gmotno svoje najnevarnejše nasprotnike. Kdaj bo tega konec? Kdaj bo obveljalo geslo, „Svoji k svojim?“

(Štajerska kmetijska družba) ima protin v vseh udih svojega že popolnoma odrevenega telesa. Nekaj časa so to visoki gospodje v Gradcu še tajili in prikrivali, sedaj pa to že sami priznavajo. V zadnji seji osrednjega odbora je namreč znani šentilski „baron“ Pistor britko tožil, da se v deželi za družbo prav za prav nihče ne zanima, kajti ona ima samo nekaj čez 3000 udov, da si se prebivalstvo večinoma peča in ukvarja s kmetijstvom. Podružnic je sicer še nekaj v deželi, pa one ne delajo prav nič. Stavil je toraj nasvet, da bi se tudi pri nas ustanovljala kmetijska brašna društva, kakršna so n. pr. običajno v Spodnji Avstriji. Mi pa kar naravnost povemo, da tudi to ne bo prav nič izdalo, zlasti ako bi se taka društva ustanovljala pod pokroviteljstvom štaj. kmet. družbe; to bi bili mrtvi otroci že na polmrtve kmet. družbe. Cela družba se mora, ako se hoče še sploh ohraniti, popolnoma preustrojiti ter se postaviti na tisto podlago, na kateri edino zamre prosperovati. Potrebno je pa, da se v prvi vrsti zanima za napredek in prospek kmetijstva in ne za velikonemško politiko, ki se je bolj ali manj uganjala v podružnicah zlasti onih, kar jih je bilo na slov. Štajerskem. Dokler bodo v kmet. družbi imeli prvo besedo velikonemški kolovodje, kakoršen je ravno Pistor, tako dolgo ostane družba to, kar je, osamljeno, na pol mrtvo telo. Novo življenje zamorejo družbi vdihniti le taki, ki se res s kmetijstvom pečajo, ne pa nemški

nestrpneži, ki se sicer vsako leto zberejo na nekem shodu v Gradcu, kjer se navadno prav mnogo govori, pa le malo kaj koristnega za napredek kmetijstva v deželi stori. To so že davno sprevideli nemški in slovenski poljedelci in to je tudi uzrok, da je zanimanje za to družbo med prebivalstvom štajerskim popolnoma izginilo. Slovenci so si osnovali sami nekaj kmet. društev pod raznimi imeni in nekatera od teh društev delujejo prav blagonsno in uspešno, ker jih pri tem početju ne ovira nemški duh velikonemške gospode, ki vodi ovo družbo. Gopod Pistor toraj popred pomislite, potem se le stavite svoje nasvete. Povemo vam pa kar naravnost, da vi protina, ki trapi in muči družbo že več let, izlečili ne bode!

Druge slovenske novice.

† Anton Nedvčd.

V Ljubljani je umrl znani slovenski skladatelj Anton Nedvčd. Pokojnik je bil rodom Čeh. Porodil se je bil 1828. leta. Pred mnogimi leti je prišel kot učitelj k nemškemu filharmoničnemu društvu v Ljubljano. Pozneje je postal učitelj petju na pripravnici. Pokojnik se je pa hitro začel zanimati za slovensko narodno gibanje. Uglasbil je več del slovenskih pesnikov. Njegove skladbe so zložene prav v narodnem duhu in so se udomačile mej narodom.

(Zasačeni izseljenci) V Ljubljani so prijeli dne 15. junija na kolodvoru štiri fante, namenjene v Ameriko, ki še niso zadostili vojaški dožnosti. Prijeli so tudi nekega agenta Petra Mayrle, ki je nagovarjal ljudi k izselitvi v Ameriko. Ta agent je poprej bil krošnjar. Fantje so imeli pri sebi vožnje listke do Trbiža. Sprva so trdili, da romajo na sv. Višarje, a naposled so pa priznali, da so na potu v Ameriko.

(Najdeno okostje.) Pri podiranju Frischeve hiše v Ljubljani so pod stopnicami, vodečimi v klet delavci našli okostje odraslega človeka. Okostje je staro kacic 100 let in se je najbrž bilo prigodilo kako hudodelstvo. Podrta hiša je bila stara okolu 200 let. Dalje so našli ravno tu še pet okostij in to le nekaj čevljev globoko v zemlji.

(V Polhovem Gradcu) pri Ljubljani se je osnovala posojilnica. Snuje se tudi v Tomišlju pri Igu. — V Trnovem pri Ilirski Bistrici se je pa ustanovila I. lesna zadruga na Kranjskem.

(Na Gorenškem) med Radečam in Trbižem treščil je železnični voziček ob drugoga. Jednemu delavcu zmečkal je roko, drugi pa so lahko poškodovani.

(V Moravčah) osnovali so posojilnico. Ta posojilnica začne v kratkem posloovati in to takoj, ko ji dojdejo naročene knjige in tiskovine.

(Strela) je udarila v zvonik cerkve sv. Lovrenca na Gori pri Predvorcu na Gorenškem. Odrhala je kos zvonikove strehe in rob zidu. Precej za tem je pa treščilo v mežnarijo. Strela je omamila štiri osebe in v hlevu ubila jedno tele.

(Iz Zagorja za Savo.) Pogreb gosp. Matija Medveda bil je dokaz, kaj je bil ta mož Zagorju in okolici. Na tisoče ljudstva prihitelo je, da spremi zemeljske ostanke dobrotnika, prijatelja ali znanca k večnemu počitku. Vsa društva vdeležila so se polnoštevilno. Tudi zunanji pogrebcev nabralo se je na stotine, kateri vsi so se strinjali v mislih, da Matija Medved je težko nadomestljiv. — Pokazala pa se je pri tej priložnosti zopet nemška nestrpnost s tem, da se je rudniški podravnatelj Robert Drasch odpeljal s soprogo, samo, da se ni udeležil pogreba. Pri teh ljudeh tudi smrt ne zravnja političnega sovraštva. Zapomnite si to Zagorčani!

(Krška kmetijska podružnica) je imela od 15.—18. t. m. učni tečaj za zeleno cepljenje ameriških trt. Udeležilo se ga je blizu 300 kmetov, večinoma tisti, kateri so dobili ob enem denarne podpore od kranjske hranilnice. Učni tečaj so vodili gg. dr. Romih, Gombač, Skalniki, katerim se je bil pridružil še g. Rudež. Ti gospodje veščaki so pri tej priliki tudi nadzorovali nove nasade ameriških trt.

(Krška čitalnica) priredi v nedeljo dne 28. t. m. gledališko predstavo.

(Idrijska posojilnica) ima letos že čez 800.000 kron prometa.

(Nepotrjen volilni red.) Volilni red, katerega je bil sklenil deželni zbor koroški, ni dobil cesarjevega potrjenja zaradi nekih formalnih napak. Po tem volilnem redu bi bili kmetje volili naravnost poslanca, ne pa še le po volilnih močeh, kakor jih volijo do sedaj. Volilni okraji so pa bili ugodno razdeljeni za Nemce. Slovenci nimamo povoda žalovati, da se ni potrdil volilni red, katerega je bila skrpala nemška večina.

(Novi tržaški škof.) Tržaškim škofom je imenovan krški škof Andrej Sterk. Novi škof je zaveden Hrvat in tržaški Slovani so gotovo zadovoljni z njegovim imenovanjem.

(Napeljava Bistrice v Trst.) Tržaški mestni odbor se je pritožil na poljedelsko ministerstvo proti odločbi kranjske deželne vlade, s katero se je prepovedala napeljava vode iz Bistrice v Trst. Ta napeljava bi stala blizu 13 milijonov goldinarjev brez kupnin in odškodnin, ki bi se morale plačati posestnikom mlinov in zemljišč. Ta vodovod bi spadal mej znamenitejša tehnična dela. Italijanski inženirji napravili so načrt za veliko jezero mej Hacijami in Klivnikom, v katerem bi se nabirala voda iz potoka Klivnika. Iz tega jezera bi Bistričanje dobivali vodo ob suši ker bi se jim sedanja voda odvezla. Ta voda bi pa gotovo ne bila zdrava. Zaradi tega se bodo najbrž morali narediti vodnjaki, ako se sedanja voda napelje v Trst. Tržačani bodo porabili ves svoj upliv pri ministerstvu da dobe vodo.

(Huda ura.) Dne 9. junija je bil v Dolini pri Trstu grozen naliv s sodro. Bila je taka povodenj, kakršne ne pomnijo stari ljudje. Z mnogo oral polja in najboljših vinogradov je odnesla voda vso zemljo. Pota je vsa raztrgala. Raztrgala je vodo celo cesto, ki vodi v Trst.

(Slovenski napisi v Trstu.) Nekateri slovenski krčmarji v Trstu so si tudi omislili slovenske napise. To je pa magistratu jako nepovolji in mestni uradniki hodijo prigovarjat dočelnikom, naj napravijo italijanske ali vsaj večjezične napise. Navadno nič ne opravijo. Nekdo je jim povedal, da rad napravi slovensko-italijanski napis, a le tedaj, ko bodo Italijani tudi take napise imeli.

(Hrvatje in Slovenci na Reki.) Nedavno je neki hrvatski list prinesel dopis z Reke, v katerem pravi, da Slovenci na Reki dajo največ gradiva za poitalijančevanje. Slovenci žive na Reki največ v nižjih slojih, in se malo zavedajo narodnosti svoje, ako se oženijo, so pa njih otroci, največji nasprotniki Slovanov. Sodba zagrebškega lista ni povse krivična. Tudi se ne godi tako le na Reki, temveč tudi v Gorici in v Trstu so čisto otroci slovenskih starišev najzagrizenjši Italijani. Če se pa na Reki to godi v večjem številu, pa ni krivda Slovencev, temveč Hrvatov samih. Reški Hrvatje niso nič zavednejši kakor Slovenci; v Zagrebu se pa voditelji raznih hrvatskih strank mej sabo prepirajo zaradi vodstva; za reške razmere se pa niti ne zmenijo. Tako Reka prihaja vedno bolj v italijanske in madjarske roke, ne da bi se Hrvatje za to dosti zmenili. Najprej so Madjari spravili z Reke hrvatsko politično oblast, veliko županijo, v Ogulin, sodišče pomadjarili, hrvatsko gimnazijo prenesli na Sušak in snujejo ondu madjarske šole, a Hrvatje pa vse to lepo mirno gledajo. Če vladna stranka molči, se ne čudimo, a bolj se čudimo, da tudi opozicija ničesar ne stori. Da se razmere na Hrvatskem tako neugodno razvijajo, ni kriva le vladna stranka, temveč tudi opozicija. Da celo lahko rečemo, da je opozicija o pravem času si znala pridobiti si veljavo, bi se vladna stranka ne bila tako daleč v madjarski tabor upala. Hrvatska opozicija se je pa vse premalo brigala za tekoče stvari, temveč je čas tratila z osebnimi prepiri in državnopravnimi vprašanji in semtertja priredila kak škandal v saboru. Na Reki je po zadnjem ljudskem popisovanju, ki se nikakor ni popolnoma nepristranski vršilo, blizu polovica Hrvatov, v resnici jih je pa mnogo več. Mej temi Hrvati je pa še več premožnih ljudi. Hrvatom na Hrvatskem se pa tudi ni bati za obstanek, in bi lahko mnogo storili za hrvatstvo na Reki. Če bi se reški Hrvatje jeli zavedati

svoje narodnosti, bi malo časa v mestu neomejeno gospodarili Italijani in Madjari. Pri odločnem delu je celo mogoče, da bi dobili mestni zastop v svoje roke. Ko bi se namreč začeli Hrvatje zavedati v tem mestu, bi se namreč hitro pokazalo, da jih je mnogo več, nego jih navaja vladna statistika. Seveda rok križem držati ne gre in le kričati o hrvaški Reki, temveč delati je treba.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor) je v ponedeljek končal svoje zasedanje. V zadnji seji je dovolil, da se državni donesek za premije sladkornim fabrikantom zviša od 5 na 9 milijonov. Vsak sladkorni tovarnar dobi namreč od centa sladkorja, ki ga izvozi iz države 1 gld. 62 kr. Določeno je pa bilo, da država za ta namen da na leto le 5 milijonov, če se kaj več porabi, morajo pa potem povrniti sladkorni tovarnarji. Lani se je za premije izplačalo 9 milijonov in so tovarnarji morali štiri milijone povrniti državi. Letos so pa tovarnarji prosili, da se ta znesek poviša na devet milijonov. Ker je izdelovanje jako važno v narodno-gospodarskem oziru in imajo tudi kmetje na Češkem in Moravskem od pridelovanja sladkorne pese mnogo dobička, je državni zbor dovolil omenjeno povišanje.

(Ponižanje nagrad občinjskih svetnikov na Dunaju.) Krščanskosocialna stranka je obetala, da poniža nagrade županu, podžupanoma in mestnim svetnikom, ko pride na krmilo. Ostala je mož-beseda. V mestnem svetu je že sklenila ta ponižanja. Župan je dosedaj dobival 20.000 gl. letne nagrade in 4000 gl. doneskov za vožnje. Mestni zbor je sklenil, da se nagrada poniža na 12.000 gl. vožnji donesek pa ostane nespremenjen. Podžupanoma se poniža plača s 6000 gl. na 4000 gl. in mestnim svetnikom s 3000 gl. na 1500 gl. Mestni svet pa mislijo pozneje celo odpraviti, ako bode to privolil deželni zbor. Mestni stroški se z omenjenimi ponižanji pomanjšajo za 45.000 gl. Dunajskemu prebivalstvu se je krščanskosocialna stranka s tem veselilnim sklepom močno prikupila. Liberalci so sedaj zgubili poslednje nade, da bi še kedaj prišli v občinski zastop. Liberalci so bili mestni svet vpeljali samo zato, da so nekateri njih voditelji imeli dobre službe, krščanski socialisti pa hočejo te službe odpraviti, dasi bi jih lahko imeli sami. Liberalni voditelji tudi ne bodo več tako silili v mestni zastop, ko bodo videli, da ni več mastnih služeb. Blaginja prebivalstva jim tako ni dosti mari.

(Občni katoliški shod v Solnogradu.) Dne 8. t. m. je bil osnovalni shod krajnega odbora za katoliški shod v Solnogradu. Pri tem shodu je bil stolni komisar avstrijskih katoliških shodov grof Sylva-Tarouka. Določil se je čas shoda na dan 31. avgusta, 1. in 2. dan septembra. Ob enem s katoliškim shodom bode shod odposlancev delavskih katoliških društev. Sedaj že nekaj let ni bilo občnih avstrijskih katoliških shodov, ker so se nekateri krogi bali, da bi na shodu utegnili priti do razpora med konservativci in krščanskimi socialisti. Ker se je pa lani izvršil v najlepšem redu dolnjeavstrijski katoliški shod, na katerem ste bili obe stranki zastopani, so zginele pomisleki proti sklicanju občnega avstrijskega katoliškega shoda. Dokler je obstajala koalicija, tudi konservativci z ozira na nemške liberalce niso marali prirediti občnega avstrijskega katoliškega shoda. Na letošnjem katoliškem shodu bode se tudi razgovarjalo o socialnem vprašanju s katoliškega stališča.

(Dr. Lueger in Madjari.) Madjare grozno jezi, da jih dr. Lueger vedno napada. Stavili so v ogerskem državnem zboru že več interpelacij, ki pa seveda ničesar ne bodo pomagale, ker Madjari nimajo ničesa zapovedovati v naši državni polovici. Preje, da začno grozno agitacijo proti naši državni polovici, a za to se nikdo ne zmeni. Kolikor so mogli, so Madjari škodovali naši državni polovici, še predno jih je dr. Lueger napadel; več pa tudi sedaj ne morejo.

(Prepovedana sokolska slavnost.) Praški „Sokol“ je nameraval prirediti veliko slavnost v Toplicah na Češkem. Temu je ugovarjal topliški nemški mestni zastop in še več drugih nemških

občinskih zastopov. Nemški državni poslanci so pa na Dunaji storili vse potrebne korake, da se ta slavnost zabrani. Vlada je slavnost prepovedala, sklicevajoč se na to, da se je bati izgrediv. Da se pa Nemci ne bodo mogli Čehom posmehovati, je vlada prepovedala tudi slavnost nemških telovadcev. Nemci se grozno boje, da ne bi prišla češka društva v nemško mesto. Dobro vedo, da je v vseh mestih na Češkem mnogo Čehov. Če se ti Čehi začno zavedati svoje narodnosti, pa bi Nemci ne mogli več tako neomejeno gospodariti. „Sokolske“ slavnosti pa vzbujajo posebno narodno zavest.

(Trutnovsko okrožno sodišče.) Nemci se hudujejo, ker hoče vlada privoliti v to, da se v okrožje novega okrožnega sodišča v Trutnovu uvrsti tudi jeden češki okraj. Drugače se češki deželni zbor ne izreče za osnovo tega sodišča. Uradovanje pri novem sodišču bode dvojezično.

(Pomnoženje bosenske vojske.) Cesar je dovolil, da se bosenska vojska pomnoži jeseni zopet za štiri stotine. Tako bode polagoma vojaška dolžnost se v Bosni ravno tako razširila, kakor je v drugih deželah avstrijskega cesarstva.

(Orožniki za Bosno.) Išče se več žandarjev za Bosno in Hercegovino. Natančnejši pogoji se izvedo pri političnih oblastvih. Prošnjiki se morajo zavezati za najmanj triletno službovanje. Prošnje poslati so na bosensko-hercegovsko poveljništvo žandarmerije v Serajevem.

Ogled po širnem svetu.

(Črnogorski knez Nikolaj) odpotuje dne 17. t. m. na Dunaj. Z Dunaja pojde v Beligrad in od tod v Sredec, glavno mesto Bolgarije. Knez črnogorski je prijatelj Rusije in se zaradi tega temu njegovemu potovanju v Srbijo in Bolgarijo pripisuje velika važnost.

(Anarhisti) so v Bruselju v Belgiji z bombami razstrelili neko hišo, v kateri je stanovalo več bogatih ljudi. Ko se je podirala hiša, je zavlada veliki strah. Ljudje so vsi preplašeni bežali iz hiše. Anarhisti so pa porabili to priložnost in pokradli, kar se je dalo odnesti. Denarja so odnesli več sto tisoč. Hiša je tako razdrapana, da se bode morala popolnoma podreti.

(Vstaja na Kreti) se je močno razširila. Turška vlada je podala vojaškemu poveljniku povelje, naj se izogiblje vsakemu boju, da vstasi ne bodo mogli govoriti o turških grozovitostih. Vstasi zahtevajo, naj se dovoli Kreti popolna nezavisnost v davčnih ozirih, a Turčija tega ne more privoliti.

(General Baratieri) je bil oproščen pri vojaškem sodišču. Dokazati se mu ni mogla nobena krivda. V utemeljevanju razsodbe pa pravi sodišče, da se morajo ostro grajati tisti, ki so izročili glavno poveljstvo v Afriki tako nespodobnemu generalu.

(Angleška zmaga v Sudanu.) Angleži so močno pretepli Sudance, katerih je bilo baje več tisoč v boju. Sudanci so zgubili več sto mrtvih, angleške zgube so pa neznatne. Angleži so pa le zaradi tega tako sijajno zmagali, ker so Sudance po noči napali, ko so spali. Nastala je bila vsled tega velika zmešnjava v sudanskem taboru. Padel je nekda tudi sudanski poveljnik. Koliko bode ta zmaga Angležem pomagala, se bode šele videlo, kajti ne ve se, če so glavno sudansko četo zmagali, ali pa le kako prednjo stražo.

(Kolera v Egiptu.) Sedaj se je že zanesla kolera med egiptovske vojske v Korejski. Več sto vojakov je že pomrlo. Na kako daljno vojevanje s Sudanci ni misliti.

(Italijani v Afriki) so sklenili kar skrivaj mir z Menelikom. Govori se, da je Italija priznala Menelika za nezavisnega vladarja. Pri njegovem dvoru bode imela diplomatskega zastopnika. Vojaki in častniki vračajo se v velikem številu iz Afrike. Vse kaže, da Italija ne misli več na nobeno bojevanje.

(Telefon v Abesiniji.) Kralj Menelik je naročil bruseljskemu elektrotehniku Mourlonu, da zveže s telegrafom in telefonom vsa abesinska mesta. Koli so že postavljeni 1100 milj daleč. Kralj je zapretil vsakemu s smrtjo, ki bi kaj poškodoval brzojavne ali telefonske naprave.

(Vojevanje na Kubi) se je prenehalo za več mesecev, ker se je začelo veliko deževje, katero je ondu slednje leto ob tem času. Glavni poveljnik general Weyler je poročil vladi, da sedaj bojevanje ni mogoče. Za na jesen naj mu pa pripravi vlada 60.000 mož, da bode mogel uničiti ustaše. Vstasi se bodo pač po letu preskrbeli z orožjem, da bodo vspešneje nadaljevali vojno. Ob deževju je prevažanje res težavno, a za domačine, ki deželo dobro poznajo ni nemogoče. Celo topove utegnejo dobiti tačas vstasi in jih spraviti v varne kraje. Vsem ameriškim ladijam, ki privažajo vstašem vsakovrstno orožje, itak ni mogoče zabraniti prihoda na Kubo.

Dopisi.

Rečica pri Mozirji. Dne 11. junija t. l. je tukaj zborovalo učiteljsko društvo gornjegradškega okraja. Ob 8. uri zjutraj bila je sv. maša zadušnica za pokojnega nadvojvoda Ludovika, katero je služil domači g. župnik; peli so pa pri maši domači pevci in pa pevski zbor učiteljskega društva. Razen učiteljev, bili so pri maši navzoči tudi udje okraj. šol. sveta in njegov načelnik Pivec, potem občinski odborniki in njim na čelu župan g. Turnšek ter še mnogo drugih župljanov. Po cerkvenem opraviilu so se zbrali vsi v občinski dvorani, kjer se je vršilo zborovanje. Gosp. predsednik Fr. Kocbek, otvoril je sejo ter se je najpopred v prav toplih besedah spominjal pokojnega nadvojvoda, katerega je slikal kot blagega za vse dobro, lepo in koristno vnetega moža, zlasti pa še kot zaščitnika in pospešitelja vseh lepih umetnosti in vseh človekoljubnih podvzetij. V znak sožalenja so vsi navzoči vstali. Isto tako spominjal se je tudi ravnokar umrlega tovariša S. Volca v Lučah, kateremu se je tudi izkazalo običajno sožalenje. Ko se je župan Turnšek še učiteljskemu društvu zahvalil, da je priredilo zborovanje na Rečici in to na tako primeren in dostojen način, da smo imeli vsi priliko pokazati presrečno sočustvovanje s presvitlo vladarsko hišo, dobil je besedo g. dr. Kaisersberger iz Mozirja. V kratkih, pa krepkih besedah je slikal nalezljive bolezni, način kako se razširjajo in tudi, kako se jih je braniti in varovati. Za ta čas primeren in jako poučljiv govor izrekel je predsednik g. predavatelju v imenu društva presrečno zahvalo.

Poročilo o shodu štajerskih učiteljev v Gradcu vzelo se je na znanje, ter se je enoglasno sprejel nasvet, da se sklicevatelju tega shoda, učitelju v Gusswerku g. A. Horvateku v imenu društva izreče odkritosrečno priznanje za njegov veliki trud, za njegovo neustrašljivo in močato postopanje. Učiteljstvo pa se zaveže, da ga bode v njegovem težavnem prizadevanju, zboljšati sedajno stanje učiteljstva na vso moč podpiralo. Prav zanimiva bila je razprava g. Žehelna, učitelja v Gornjemgradu o računjenju v I. šol. letu. Poročilo dež. učiteljske „Zaveze“ vzelo se je za naznanje. Za spominek pokojnega učitelja v Ljubljani A. Praprotnik-a dovolil se je primeren znesek. Izmed mnogo drugih nasvetov sprejel se je tudi ta, da se učiteljstvo potruži v tem okraju zbirati narodno blago, zlasti narodne pesmi, ki so se ravnokar začele izdavat.

Kolikor je nam znano, se v tem okraju s tem poslom še nihče ni bavil in vendar vemo, da je mnogo, mnogo pesmi med ljudstvom. Učiteljstvo si bode s tem mnogo zaslug pridobilo in marsikatera narodna drobtinica se bode ohranila in rešila neusmiljene pozabljivosti. Nabrane pesmi poslane se bodo naravnost dr. K. Štrekeljnu na Dunaj. Tudi v drugih okrajih bi se naj učiteljstvo poprijelo tega dela in prepričani smo, da bi se tako še prav mnogo narodnega blaga rešilo preteče mu pogube. Prihodno zborovanje bode mesca avgusta pri Korenu. Želeli bi pač, da bi bila udeležba vsestranska in polnoštevilna. Zborovalo se je skoraj do 1 ure popoldne, po zborovanju pa smo se zbrali v gostilni g. Pristava, kjer se nam je pridružilo še več drugih gostov. To zborovanje bilo je v vsakem oziru prav odlično in živahno in res bi bilo želeli, da bi se vsa naša učiteljska društva nekoliko bolj zdramila, oživela in okrepila, ter da bi se tako okrepljena z združenimi močmi odločno in neustrašljivo potegovala za povzdigo šolstva in narodne omike,

za srečo in blaginjo domovine in za skupne interese vsega učiteljstva!

Iz Sv. Bolfenka na Kogu. Malo, svobodno rečem, nič dopisov ne dobivaš draga nam „Domovina“ iz našega kraja, dasiravno imaš tukaj dokaj naročnikov, a še več čitateljev. To raj ti moram vsaj nekaj poročati iz naše sredine, dasiravno sem mislil, da bo kedo spretnih vzelo pero v roke ter nam vsaj nekoliko naslikal sedanje razmere. A motil sem se. Toliko pa moram naznaniti svojim bratom Slovincem, da tukaj bivamo izključno le sami Slovenci. Toraj se bodejo lahko začudili, da v občini Kog imamo jednega malega „Nemca“ občinskega pisarja, veleučnega g. S. ter toraj lahko razvidite, da občina Kog uraduje le izključno nemški. Kdor je dobil pred jednim letom dopis od občine Kog, razvidel je, da je v slovenskih rokah, ker takrat se je uradovalo pod bivšim županom J. samo slovenski. Občina Kog uradovala je skoraj pet in pol leta izključno samo slovenski pod županom J., katerega je zadnjega pol leta naš „vleučeni“ g. S. dobil na svoje limanice. — Ko pa je pozneje bil izvoljen novi obč. predstojnik g. P., nadkrilil ga je takoj pri volitvi naš „vleučeni“ g. S. ter se mu ponudil za občinskega pisarja. Novo izvoljeni župan se je dal temu malemu „nemškutarčku“ zapeljati, ker je že prejšnjemu županu pol leta nemški pisaril. Na prvi hip smo videli, da je slovensko uradovanje občine Kog pri kraju, ker smo upali, da se postavi za župana mladi posestnik B., kateri je zmožen pisave ter dokaj za naš kraj izobražen mož.

Naš „vleučeni“ gospod je toraj županu zagotavljal, da bo s časom se na bolje obrnilo in, to s tem, da se mora uradovati nemški in takoj bo občina izkopana iz dolgov. Župan mu je zagotovil svojo pokorščino in tako sta ta dva mala možicelja začela zapeljivati odbor.

Vprašamo pa le tega „vleučnega“ malega „nemškutarčka“, kako se drzne biti občinski pisar, ker ne zna pisati ne brati ne nemški ne slovenski. Govoriti zna slovenski, ko mu Slovinci denar za njegovo specerijsko blago prinese, a hud „nemškutarček“ pa je sploh v vsakem oziru. Svetovali bi mu najbolje, da od te službe odstopi, ker tudi ni najmanj sposoben za njo, ter da odbor skrbi za to, da se spretnim rokam odda služba pisarja.

Narodno-gospodarske novice.

(Zapor rumunske meje.) Že več let je zaprta meja rumunski in ruski živini v Avstrijo. To se je ukrenilo v korist naše domače živinoreje. V Rumuniji in Rusiji imajo slednje leto živinsko kugo in dokler je meja bila odprta, se je slednje leto zanesla tudi v našo državo. Vsled tega se je zaprla meja izvozu avstrijske živine v Nemčijo in Svico. Cena je vsled tega v Avstriji bila nizka. Dunajčanom seveda ni prav, da se rumunska živina ne privaža, ker je vsled tega meso dražje. Samo zaradi Dunajčanov se pa ne morejo žrtvovati koristi poljedelstva. Sicer pa draginji na Dunaju ni krivo le to, da se rumunska živina ne privaža, temveč to, da so Dunajčanje v mesu jako zbirčni in da imajo ves dunajški živinski trg v rokah nekateri malobrojni veliki mesarji in živinski trgovci. Mali mesarji si pa pomagati ne znajo. Če kmet na Dunaj prižene živinčje, je jedva proda. Veliki mesarji sploh jednega goveda ne kupijo, manjši pa porabijo priložnost, da kmeta odero. Drugi pot gotovo na Dunaj več na semenj ne žene. V Budimpešti je meso ceneje, ker je občina sama prisilila velike mesarje, da so cene znižali, preteč jim, da osnuje svoje mesnice. Na Dunaju bi se to tudi lahko zgodilo. Sedanja večina mestnega zbora pa tega gotovo ne stori, ker so veliki mesarji pri volitvah protisemitski volili. Protisemitski listi so le tako dolgo pisali o taci namerah, dokler so mesarji liberalce volili. Sedaj pa vso krivdo za draginjo mesa izvrčajo na Madjare, ki najbolj ovirajo, da se rumunska meja ne odpre. Te dni so imeli na Dunaju shod, na katerem so rogovili zaradi zaprtja rumunske meje. Najzanimiveje je, da so najglasnejše bili narodni Nemci, da si je baš njih vodja Schönerer v dr-

žavnem zboru v svojem času predlagal, naj se rumunska meja zapre. S tem se hoče odvrniti pozornost od pravega vzroka draginje mesa na Dunaju, ker se nobena stranka v mestnem zboru ne mara mesarjem zameriti. Dokler se po dunajskih shodih govori o tem, da se naj rumunska meja odpre, je stvar brez pomena, drugače bi pa bilo, ako se začne to zahtevati v zbornici poslancev. Tedaj se bodo pa morali zastopniki kmetijskih občin odločno upreti, naj je to prav Dunajčanom ali ne.

(Mejnarnodni trg kmetijskih strojev) se je bil dne 9. maja otvoril na Dunaju. Na tem trgu so se razstavili raznovrsti kmetijski stroji, večji in manjši. Posebno so obiskovalcem ugajali sejalni stroji, s katerimi se lahko seje po ravninah in po hribih. Za veleposestnike so pa namenjene parne in električne mlatilnice, parni plugi in brane. Razstavljeno je več gonilnih strojev, katere kurijo s petrolejem in bencinom. Mnogo je razstavljenih različnih varovalnih naprav s katerimi se zabranijo nezgode pri delu s kmetijskimi stroji. Razstavljene so tudi ročne sejalnice, kosna klepišča, raznovrstni kotli za kuho. Na razstavi je zastopanih mnogo domačih in inozemskih tvrdk.

Razne stvari.

(C. kr. priv. zavarovalnica „Riunione adriatica di Sicurtà“ v Trstu.) Letnemu poročilu za 57. poslovno leto (1895), katero je bilo predloženo in odobreno pri občnem zboru dne 30. maja t. l. je posnamemo naslednje. Zavarovanj za življenje sklenila je ta zavarovalnica v tem poslovnem letu za 12.490.729 gl. v letni renti za 33.317 gl. Koncem tega poslovnega leta bilo je zavarovanj za življenje okroglo za 80.000.000 gl. kapitala, letna renta znaša 215.428 gl. Za premije prejelo se je 3.323.880 gl.; izplačalo pa se je odškodnine po umrlih 1.621.276 gl. in se je poleg tega še za negotova izplačila odločilo 249.800 gl. Premijska rezerva znaša 19.116.992 gl. po odbitku izplačanja zavarovanj še 17.737.268 gl. — Fond nezgodne premije (požara in preselitve) znaša 7.259.822 gl., za izplačanje škod porabilo se je 3.376.720 gl. in znaša rezerva tega fonda 350.240 gl. — Skupna rezerva znaša 22.864.729 gl.

(Dohodki raznih vladarjev na dan) Ruski car ima vsak dan 72.000 gl. dohodkov, turški sultan 48.000 gl., naš cesar 30.000 gl., laški kralj 20.000 gl., angleška kraljica 19.200 gl., nemški cesar 24.000 gl., belgijski kralj 4800 gl., predsednik francoske republike 1800 gl. in predsednik Zedinjenih držav ameriških 420 gl. (Bankir Redling) obsojen je bil pred porotniki na Dunaju zaradi goljufije, doprinešene nad gospo Slovaček, na dve leti hude ječe. Porotniki so goljufijo potrdili soglasno. Gospa Slovaček je potem Ridlinga igrala na borsi in precej veliko tisočakov zgubila. Trdi se, da jo je Ridling nekako za 20.000 do 30.000 gl. oskubil. Državni pravdnik je ob tej priliki rekel: „Jednega „tiča“ smo dobili, tisoč jih pa še slepari!“ Židovskim listom in židom ta obsodba nikakor ni po volji, ker se je s tem nekoliko odkrilo zagrinjalo pri borznih sleparijah, ktere so tako radi prikrižali.

(Nesreča pri grajenju.) V La Youngu na Francoskem se je dne 30. maja podrl zid neke hiše, katero so še le zidali. Sedem ljudi je ubitih.

(Velik vihar) imeli so v St. Lougu v Ameriki. V pol ure se je velik del mesta podrl. Hotele, tovarne, velike žitnice vse je podiral. Tudi več parnikov se je potopilo. Nad 1000 ljudi je mrtvih in ranjenih.

(Napad pri Carigradu.) Dne 7. junija je na potu iz Carigrada v kopališče Jalove roparska četa napala sestro in nečakinjo Dragomana srbskega poslanika in neko Francozinjo. Moža, ki je je spremljal, so ubili. Prvo sestro Dragomana, novo pa poslali v Carigrad, naj prinese v petih dneh 1000 turških funtov odkupnine.

(Bogat zaklad premoga) našel se je blizu Trebnjega na Dolenjskem. S kopanjem se je že začelo. Poskrbeti je samo še za boljšo cesto do železnice.

(Debelenje mlade živine) se nekoliko bolje izplača, nego debelenje stare. Pri stari živini kmalu toliko stane krma kakor se goved odebeli. Zato se ne priporoča goved preveč starati, temveč naj se odebeli še bolj mlado in izroči mesarju. To velja seveda posebno za vole, pri kravah se mora tudi gledati na to, kakšne mlekarice da so.

(Trgovske razmere) v balkanskih deželah so silno slabe. V Bolgariji je zadnje čase toliko trgovcev napovedalo konkurs kakor poprej še nikdar ne. Nič bolje ni v Rumuniji in Srbiji.

Priporočati je torej največje previdnosti tistim, ki imajo trgovino s temi deželami.

(Samomor iz strahu pred krojačevim računom.) V Berolinu je nek krojač naredil nekemu trgovcu več oblek, a za te ni dobil nobene plačila. Te dni je pa trgovec se v neki gostilni sešel s krojačem. Ko ga je zagledal bežal je pred njim v četrto nadstropje in skočil na dvorišče, ter bil takoj mrtev.

(V kopališču se poparila.) V neki zasebni blaznici v Lyonu je postrežnica pozabila na mlado damo, ki je bila v kopalni banji, nad katero je ostala odprta pipa za vročo vodo. Pozneje so našli žensko popolnoma opečeno in je še isti dan umrla.

(Napad pred sodiščem.) Te dni sta bila v Londonu na smrt obsojena roparska morilca Fowler in Milcom. Ko so se porotniki posvetovali, je Fowler svojega tovarša na zatožni klopi jel daviti ker je v preiskavi mnogo oteževalnega proti njemu izpovedal. Policijsti so le s težavo ju pomirili. Kmalu potem se je obema naznanila smrtna obsodba.

(Oropana mošeja.) V Carigradu so tatovi vlomili v neko turško mošejo. Odnesli so rokopolis korana, pisan z zlatimi črkami, katerega je bil mošeji podaril sultan Ahmed III. Tatovi odnesli so še več drugih dragocenih rokopolisov, dragih preprog in mnogo svilenih stvari v vrednosti za 50.000 turških lir. Policija vzlic vsemu prizadevanju ne more zaslediti tatov.

Koledar.

Sobota (20.) Silverij, papež, mučenec. — Nedelja (21.) 4. pobink. Alojzij (Vekoslav), spozn. — Ponedeljek (22.) Pavlin, škof, Cenon, škof. — Torek (23.) Ahacij, mučenec; Eberhard. — Sreda (24.) Janez Krstnik (rojstvo). — Četrtek (25.) Prosper, škof; Viljem, opat. — Petek (26.) Janez in Pavel, mučenca; Vigili. — Solnce stopi v znamenje raka dne 20. ob 11. uri 33 m. zvečer.

Sejmnji.

Dne 20. junija v Vitanju. Dne 22. junija v Studencih pri Mariboru. v St. Juriju ob juž. železnici, pri Sv. Antonu v Slov. gor., v Sevnici, Soštanju, Maribergu (za konje) in pri Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo. Dne 24. junija v Konjicah, na Laškem, pri Mariji-Trošt, v Podsedri, Ribnici in pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Dne 26. junija v Cmureku.

Loterijske številke.

Gradec 13. junija 1896:	29. 56. 90. 8. 4
Dunaj	90. 5. 71. 49. 59

Prostovoljna prodaja.

Lepa, velika kmetija najbolje obdelana, h kateri spada 75 oralov zemlje in leži med St. Jurjem ob južni železnici in pa Ponikvo ob glavni cesti; poslopja vsa v najboljšem stanju, je radi smrti prostovoljno za prodati. Tudi se s hišo in gospodarskimi poslopji lahko kupi samo polovica kmetije, komur bi se zdelo cela kmetija preobširna. Poselno se opozarja, da v istem zemljišču leži obilica kremenca („Kies“), ki se v bližnjih tovarnah drago kupuje. — Več se izve pri gospodu F. Fraunseisu v St. Juriju ob juž. železnici. (131) 3—1

Iščem delavca

za pripravljanje opeke.

Mogel bi sam delo voditi; vse potrebno orodje na razpolago. Oglasiti se je pri Jurij Vogu, Kalobje, p. St. Jurij ob j. z. (132) 1—1

Št. 4.

Prodaja pohištva in dragocenosti.

Iz konkurzne mase gospe Uršule Štibernik bode pohištvo, cenjeno na 81 gl. 6 kr. in 63 gl. 3 kr., potem zlatina in srebrnina, cenjena na 181 gl. 45 kr. in 17 gl. dne 20. junija 1896 od 9. zjutraj naprej

prodana največ ponujajočemu tudi pod cenilno vrednostjo z začetkom v II. nadstropji hiše št. 20 na Velikem trgu, nadaljujoč v hiši št. 20 v Rotovski ulici in v pisarni podpisane v Celji. Reči se morajo gotovo plačati in hitro v kraj spraviti.

V Celji, dne 9. junija 1896.
(125) 2—2 e. kr. notar kot sodniški komisar: L. Baš.

Krčma na račun

v zvezi s kramarijo blizu farne cerkve se takoj odda. Oženjeni imajo prednost, posebno če bi mož bil kak rokodeler. Več pove Ivan Kranjc v St. Lju, pošta Velenje. (127) 3—2

U trgovino

mešanega blaga se takaj sprejme dekle, staro 14—15 let, iz dobre hiše, slovenskega in nemškega jezika zmožna. Kje pove upravičenec „Domovine“. (126) 3—2

Kupuje

suhe gobe za jesti, maslo in druge domače pridelke in plača po najboljših cenah podpisana registrovana tvrdka. Ponudbe in uzorci naj se vedno pošiljajo pod naslovom Lodovico Visentini

Trst
(133) 5—1 ulica S. Nicolò št. 12.

